

Barcs és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.	Felolvasó szerkesztő és kiadó-laptulajdonos Szilágyi György. Telefon 34	Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor. Nyilttér soronkint 40 fillér.
---	--	--

1909.

Minden esztendővel jobban érezzük egy kavargó, zivatarokat hozó időnek borongó közeledtét. Történelmi oknyomozók csodálatosan sok hasonló társadalmi jelenséget állapítanak meg, a mai kor és a francia forradalom nagy epochája között. Akkor is, mint most, forrongott az irodalom, kereste az új hangot, az új idők jövetelet; ép ilyen kapkodó volt a művészet; új formákat űzve, kergelve; a társadalom dekadenciában majd felhevülve, majd tört szárnyakkal, vezető ideák nélkül. A társadalmi osztályok késhegyig menő ellentétben, a felsőbb osztály gyűlölettel kísérve. A francia forradalomnak el kellett következnie; megérlelte az idő. Így van most is. Az irodalom lázban. Holnapnak nevezik alkotásait. A művészet a szecesszió jegyében torzszültötteket teremt; előttünk a legrobotabb osztály harc s míg a tömeg erőit gyűjti, régi bálványain ül a hazug demokracia. Az az esztendő, a melytől bucsúznunk és az az új esztendő, a melyet köszöntünk, — mintha csak száguldva vinne egy tisztító, egy átformáló társadalmi evolúcióhoz. Az emberiség

szép céljait az osztályharc, a társadalmi forradalom kapkodó jelenségei közben féltve kell nézni. S bizonynyal aggodásunk és balsejtelmünk sokak érzelmét szólaltatja meg.

Mit hoz a beköszöntött új év nemzetünknek?

Valjon az európai eszmeáramlat átvonul-e rajta szeliden; vagy fergegetet idéz elő? Lehetséges-e, hogy békésen, explozió nélkül az idők méhe megszüli az áhitott új közszellemet, melyben a munka és tisztesség még ünnepelebb érényekké nemesednek, mint a mai talmi demokracia furesa idején?

Hiszen, ha úgy volna, ki rettegne az új idők elől? Amde a tömeg harci láz

szelidüléstől átitatott jelszavai, mást sejtetnek. Ez az új európai eszmeáramlat, — úgy látszik — ég a vágytól, maga elé torlaszokat emelni s elég hatalmasnak ígérkezik, hogy a torlaszokat el is söpörje. Amde a tömeguralom első idejét már látta a világ. Azért lehet inkább fölteni, hogy az elkövetkező időben nem egészen simán fogja a mai társadalom-nivelláló közszellem uralmát átvenni. Más lenne,

ha ezt a harcot nem a fizikai erők, de a kultura eszközeivel vívni meg. Es ha történelmi hatások következetesek: alig szabadna más-sal megvívni, mint kulturával. Mert hiszen a tömegeknek szervezetét nemcsak az érdekek közös volta kovácsolta össze, hanem a kultura is. Az osztályharcnak jelszavai nemcsak igénye, de egyben hajtása a kulturának. Es bizonyos, hogy ha a kultura a legszélesebb területen megseleksi a maga embernevelő, emberjavító hivatását: ledőlnek az osztályharc Jericho falai és széthulnak az osztályharc kiáltó és megvalósíthatatlan szélsőségei. Ki nek ne lenne ez leghőbb kívánsága, a ki nek lelkében a család és tulajdon, — e két nagy eszmény egész tisztaságában él?

Mit hoz az új esztendő? Hozza-e a békesség olajágát, a nemzetnek hitet és kitartást? Az egyénnek boldogulást s hozza-e valjon a nemzet egészének a legfőbb jót: a békét. Azt az áhitott helyzetet, melyben köz és magán-tevékenység egyet oselekedhet: a hazajavát és boldogulását. Bizva-bizunk, hogy az emberiség javára, feljődésére az elkövetkező esztendő a legfőbb jót hozza: jó napokat, si-

TÁRCA.

Az év története.

Eseményekben gazdag esztendőt hagyunk mögöttünk. Politika, diplomácia, tudomány és társadalom egyaránt nagy dolgokat produkáltak, melyek közül nem egy bele fog kerülni a világtörténelembe. Az eseményekből a magyar glóbusz is kivette a maga részét, küzdelmekkel teljes esztendő volt az is, de diadalmasan kerül ki belőle a nemzeti gondolat, amely itt minden jónak és szépnek fundamentuma. Se gazdagabb se, boldogabb nem lett ebben az esztendőben a magyar, de jelét adta ismét ki nem írható életerejének es történetlen akaratának, egy jobb jövő kivásáért. Nem volt meddő ez az év, és nem is volt rossz. Megnyugvással tekinthetünk vissza az elmúlt napokra.

A szociálistussal az idén kevesebb buja volt a hatóságnak és a hazafias társadalomnak, mint a megelőző évben. Tart per sze még egyre a szocialista izgatás, de már nem olyan véres. Ennek okát első sorban abban a szigorban kell keresnünk, amellyel a belügyminiszter a törvénytele

nül működő munkásszövetkezéseket megrendszabályozta. A falvakban csaknem teljesen elült a szociálista mozgalom, amivel azt akarjuk mondani, hogy teljesen megszűnt, inkább azt hisszük, hogy nem a hatóságok szigora fogja megoldani a szociális kérdést, hanem a társadalmi munka és a szociális törvényhozás. Csak az év vége felé beszélhetek magukról szociálistáink, amikor kongresszusukon elhatározták, hogy választói javaslat ellen általános sztrájkjal fognak harcolni. Azt hisszük azonban, hogy ez csak aféle formalitások fenyegetés, amelynek megvalósítására aligha fog kerülni a sor, mert ezzel csak maguk alatt vágják a fát és semmit el nem érúenek. Sokkal gyengébbek ehhez.

Mindenesetre korszakot alkotó esemény a választói reform, melyet őszintén szólnán, vagyis érzelmeikkel fogad az ország. Ha törvény lesz a reformból, sok minden megváltozik kazánk politikai és társadalmi életében, reméljük, hogy jobbra változik.

A másik nagy jelentőségű esemény, melyet erről az esztendőről fel kell jegyeznie minden idők krónikásának. Bosznia-Hercegovina annektálása volt. A természet minden kincsével és szépségével megáldott

tartomány ez, amely nagyságára nézve vetekszik a Svájjal. Gyönyörű vidékei vannak, melyek csábíthatnak minden turistát. A magyar ifjúságnak nagystilt alkalom nyújtott arra, hogy megismerkedjék az annektált tartományok szépségeivel, vagy huszonöt ezer magyar fiu van odalent, várván az egyesült szerb-montenegrói bandák invázióját. Reméljük azonban, hogy ebből nem lesz semmi és fiaink odalent nem vérük árán fognak tapasztalatokat szerezni.

Örvendetes jelenségképpen számolhatunk be arról, hogy a kivándorlás az idén egydördére csökkent. Ennek okát sejnös nem abban kereshetjük, hogy a magyar kereseti viszonyok javultak, hanem abban, hogy az amerikaiak rosszabbodtak. Rosszul ment odakint a trösztöknék, számtalan gyár és bánya beszüntette üzemét és — a visszavándorlás óriási dimenziókat öltött. Ujabbban azonban javulnak Amerikában a kereseti viszonyok, pénz van megint vállalkozásokra és Amerika lapjai és újságjai ismét csábítják ki a magyar munkásokat. Tavasszal megint nagy lesz a kivándorlás.

Bűnügyi, rendőri szenzáció is akadt alég az elmúlt esztendőben. Főlakástolták Husz Abrahámot, aki felberolt bün

kereket és mindezeknek alapját, a jó egészséget, — melyet ekként a boldog új esztendővel olvasóinknak tiszta szívből kívánunk.

KRÓNIKA.

A Jótékony Nőegylet sylvesteri mulatságáról.

Egy viharos nappal odébb vagyunk. A vihar nem is megboldogult Falbball van összefüggésben, hanem azzal a tapsorkánál, mely a Barcsi Jótékony Nőegylet által rendezett sylvesteri előadása közben a kaszinó összes terméin végig szugott. A kik taps és lábdobogási gyakorlatot szeretnek végezni, azoknak kettő, illetőleg négy korona leszurkolása után tág tér nyílt. A koronákat nem annyira a Nőegylet érdemelte ki, mint inkább a szereplők, kik ugyancsak derekasan megállták helyüket. Babért érdemelnek! Nem pedig tréfából lenyújtott hagymakoszorút!

Szindus est volt. Ki is tudná azt a szemképráztató látványosságot biztos kézzel eszetelni. A mozgalmas színpadot a maga valóságában papírra varázsolni. Egy szóval szép és kellemes volt.

A műsor egyes részeinek tagolása előtt az elismerés hangján kell szólnom Dózsa Sándornéről. Erről a minden ízében-vérében talentumos asszonyról. — Talpraesett eszméi nélkül úgy gondolom, nem igen irhatnék most ilyen terjedelmes kritikát az előadásról.

Az előadás gerincét egy ripacs társulat alkotja. A társulat Perl Lipóhoz szegődik el, mely kabaret keretében kezdte meg működését. Persze nem hiányoztak Perl Lipót hangos kacajt keltő közbeszólásai (Igeu! Ó as a Perl, kinek mókáit a városban jól ismerik.)

A műsört Engel Szerafine és Levin Samu nyitották meg. — Duettet énekeltek. (Aranyvirágból s a Varázskeringőből) Mindkét szereplőt jól ismeri a közönség. Sokszor volt már alkalma Engel Szerafine esicsérgő szoprán, Levin Samu kellemes tenor hangjában gyönyörködni. Majd Levin egy a városunkba vetődött brit honpolgár élményeit olvasta fel. Igen szellemesen volt ez megírva. A felolvasást nyomon követte Werle Gyula száma. Kuplé dalokat adott elő. (Bankfiu, Néger szereszen, Glantzweiss G. Izor) Nem taksálom nagyra, ha aperte kimondom, hogy ez a

„Tartozik“ és „Követel“ számrengotegeiben élő fiatalember több mint dilettans. De sokkal Hang, alak, helyénvalóan alkalmazott gesztusai azt az illuziót keltették bennem, hogy a deszkákról egy a szintanodát jelesen végzett színész mulattatja a publikumot. Természetesen ének számait a közönség falrengető tapsal s ujrázással honorálta.

Az előadás kinagasió pontja Dózsa Sándorné zamatos magyarsággal átültetett „Civilben“ című vígjáték volt. A vígjáték csak úgy hemzseg a szebbnél-szebb kacagtató fordulatoktól. A szereplők díszreteresen győzték le a mű nehézségeit. Fényes bizonyítéka ennek a közönség, mely még az előadás végeztével is kronikus nevetőgörsről panaszkodott. A vígjátékban a következők szerepeltek brillians játékkal: Haasz Lajos (a szigorú ezredes) Krausz Dezső (a szelidképű s elnéző őrnagy) Kremzír Ernő (a szerelmes s lump hadnagy) Dózsa Sándor (a rokonszenves közlegény). Utolsó, de elsőnek kellett volna említenem Emmy szerepét kreáló Dózsa Sándornét, ki utolsó pillanatban ugrott be a szerepbe. Nevezetesen eredetileg úgy volt, hogy Emmy szerepét Breuer Margit játssza. De ő az előadásról elnézhető okból lemondott. A játék értékéből ez rögtönzés mit sem vonta le. Mert Dózsa Sándorné bravuros művészettel adta szerepét. — Nemis szükséges mondanunk, hogy a szereplők játékát tüntetés számba menő éljen riadalom jutalmazta

A következő számban Szőnyi Richárdné debütált fényes sikerrel. Pesztonka kosztümében igen kedves jelenség volt. Ének számait (Gerof is ember, Krumpfi kapálás után) a közönség többször megismételtette.

Alig ült el a zaj, máris felhangzott a négy tagból álló férfiakor danája. (Bischitz Henrik, Krausz Dezső, Levin Samu, Stern Aladar.) Ők közismert népdalokat énekeltek helyi vonatkozású szöveggel. Szereplésüket zaja... ta. Ugymint Kremzír Al... rosszul nevelt leány) melyet... s formában juttatott érvényre. A műsört Haasz Lajos szereplése zárta be, ki esel trombitásnak öltözve „Járjatok be minden... minden földet“ kezdetű népdalból a „trottyos“ okat megszégyenítő hangversenyt rendezte — Mert mégis csak művészet kell ahhoz, hogy valaki egy ütött kopott ruhaszekrényvel, egy víző-pohárral, no meg három kávés kanállal hangversenyt rendezzen.

A konferanszie szerepét Heller Géza töltötte be. Benne egy fölötté ügyes s szellemes konferansziet láttam, ki a műsört

sok esinos aprósággal gazdagította. A kullisszatitkokból annyit elárulok, hogy az összes ezen estén előadott helyi vonatkozású dolgoknak illusztris szerzője: — Heller Géza.

Az egyes énekszámokat zongorán Körmeny Károly a töle megszokott magas technikával kísérte.

Szántsándékkal hagytam utoljára az előadás ugymond kvintesszenciáját. A bigonistákat. Hölgyek és urak vegyesen, kiket szerencsés kézzel illesztettek be a műsor keretébe. Ők ugyszólván az egész előadás folyamán működtek. A szünetekben édes-bus kuruenótákkal szórakoztatták a közönséget.

A hölgyek (Dózsa Sándorné, Engel Szerafine, Haas Lajosné, Kancz Ferenecné Piszár Lujzika, Schulhof Juczika, Wechsler Melánia) festői kimona kosztümében (szabása nagyban megegyezik a görög kitonszerű lenge öltözékekkel.) Az urak a hagyományos copffal — de a fejükön s hölgyek kanzstümjeit meglepő ügyességel állították össze. A színek mintegy harmonizáltak a ruha viselőjével. Ha megfigyelőtehetségem nem csak, úgy megrögzitem a hölgyek kanzstümjeit. Dózsa Sándorné fehér alapszín, rozsaszín virágokkal díszítve. Rozsaszín öv Engel Szerafine: lila alapszín rozsaszín övvel s díszítéssel Kancz Ferenecné: lila alapszín fehér díszítéssel s övvel Piszár Lujzika: rozaszín alap, hasonló árnyalatu hajtókával s övvel, Schulhof Juczika: vörös alapon keleti motívummal desszén virágdíszítés. Hajtóka sárga. Wechsler Melánia: rozsaszín alap. Ugyanily árnyalutban öv s hajtóka s kanzstümök trombita ujjban végződtek s hajkoronát minden egyes hölgnél egy-egy krizantén tetézte.

Előadás után Zsolnai Vili vármegyeszerte neves bandája huzta kivilágos-kivirradtig a talp alá valót. A Nőegylet báli pénztár is csinos summával zárult. Tehát jut is, marad is.

SEXTUS.

H I R E K.

— **Kitüntetés.** A nagyv. vallás közokt. m. kir. miniszter ur 140116/908 sz. a. rendeletével Dalos István r. k. kántortanítót a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitünő szorgalmának elismeréséül 100 korona jutalomban részesítette. A jutalmat nagyságos Huber

boráival rablógyilkoságot követett el. Tiszassalár óta nem volt olyan hosszantartó monstreper, mint amilyen a dánosi rablógyilkosság tárgyalása volt. — Altalános meglepetést keltett, hogy Tutát és társait nem halálra ítélték, ámde törvény a törvény, amely azt mondja, hogy csak közvetlen bizonyítékok alapján lehet meghozni a halálos ítéletet. A „Dános“ szó azonban felette szomorú a magyarországi vándoreigányságra nézve, mert a hatóság a dánosi eset óta kíméletlenül üldözi őket, mindenképen arra törekedvén, hogy ezt a veszedelmes fajtát kiszorítsa az országból. Sok ezer cigány már kívül is van az ország határán, többnyire Oroszországba, Szibériába mennek Fáraó üldözött fiai.

Világra szóló szenzáció volt az upesti bankrablás, amelyet két primitív lelkű munkás az összes Nick Cartereket megszégyenítő furfanggal és vakmerőséggel hajtott végre. Amilyen genialis volt a rablás, olyan ostobául történt a zsákmánnyal való menekülés és ez okozta azt, hogy a két gézengúz negyvennyolc óra alatt megkerült.

Az összes előkelő vendégei voltak a székesfehérvárosnak. Maga a király két hónapra keresztül itt tartózkodott udvarával és itt fogadta a nyurga osufareu spanyol királyt és elragadóan bájos hitvesét.

De most már nézzünk szét a külföldön

Itt is történtek nagyjelentőségű események. Egész Európát megbotránkoztatta az Eulenburg erkölcselenségi pere. — Az aggnagyur, aki Vilmos császár legbensőbb barátai közé tartozott, börtönbe került erkölcselenségi ügye miatt. Vajjon lehetséges lenne ez nálunk is?

A német imperátornak egyébként is igen kellemetlen esztendéje volt az idei. A császár valami genialis diplomáciai sakk-huzást akart csinálni az angolokkal szemben és megalázkodó hangon szerelmet vallott nekik egy angol világglapban. De az angoloknál éppen az ellenkező hatást érte el, az egész angol nemzet gyűlölettől eltelve fordult a ravaszkodó imperátor ellen s a német nemzet borzasztóan szégyellte magát. Olyan vihar támadt Németországban a császár ellen, hogy ez kénytelen volt megígérni, hogy a jövőben hasonló baklövéseket elkövetni nem fog.

Egy szörnyű világháború rémét takargatja az angol és német nemzet versenye a tengeren. A német kereskedelmi tengerészlet máris elérte az angol niveljét, haditengerészetét pedig oly mohón tökéletesíti, hogy az méltán fölkeltheti a tenger uralma révén világhatalmas Anglia féltékenységét. Angliában már komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy háború esetén a német hadsereg — három, négy-százezer ember — átkelhet a csatornán

és saját hazájukban támadja meg az angolokat. — Ez a félelem készíti Angliát arra, hogy most behozza az általános védkötelezettséget s egymillió főnyi haderőt szervezzen.

Az inváziótól való retteget csak fokozza Zeppelin gróf sikere a kormányozható léghajóval és a Wright testvéreinek még nagyobb sikere a repülőgéppel. Ez az esztendő a döntő lépéssel vitte előbbre a levegő meghódításának dolgát. Amerikában most szervezik az első rendszeres légtutat. Naponta bizonyos számú repülőgép fog meghatározott órában a légvonalon közlekedni, éppen úgy akárcsak két vasuti állomás között a vonatok. Nem adunk rá tíz évet és a léghajó, vagy a repülőgép rendszeres közlekedése eszközzé válik, akár csak automobil.

Az automobil rohamosan hódít, ugyanarra, hogy ma már kockázatos vállalkozásnak tartják új villamos és gőzvasutak építését, amennyiben a tudomány és gyakorlat meggyőződéssel vallja hogy olcsóbb, gyorsabb és biztonságosabb közlekedési eszköz nincs az automobilnál. Ki hitte volna, eljutottunk a simutak alkonyához.

Gyula apátplébános ur ünnepélyes módon adta át és lelkes szavakkal továbbra is fáradhatatlan munkára serkentette a magyarság érdekében.

— **Elhunyt.** Özv. Persina Alajosné Ligeti Lajos anyósa múlt hó 28-án hosszú szenvedés után meghalt, a halottat m. hó 30-án a barcsi róm. kath. sírkertben szép számú közönség részvétele mellett örök nyugalomra helyezték.

— **Képviselőtestületi tagok választása.** M. hó 31-én megejtett képviselőtestületi tagok választása alkalmával nagy szótöbbséggel rendes tagoknak a következők választottak meg: Ds. Piszár Antal Pfeiffer Mihály, Fuch József, Somogyi János, Varga Mátyas és Erdelez György. Póttagok: Stix Károly, Halász József és Pfeiffer János.

— **Kereskedők egyesülete** 1908 dec. 27-én a Korona kávéházban gyulést tartottak a barcsi kereskedők, melyen elhatározták, hogy barcsi székhellyel „Kereskedők egyesületét” alakítanak az egyesületnek célja a saját anyagi és személyi érdekek megvédése és előmozdítása. Fried Lajos az ideiglenesen megválasztott elnök az ülést megnyitván, felkérte Dorner Pál titkárt, hogy az egybegyűlt kereskedők előtt az eddig kidolgozott alapszabályokat olvassa fel, hogy a gyűlésen jelen levők esetleges módosításait megtehessek. Az alakulóközgyűlés e hó 10-ére tüzetett ki, Reméljük, hogy a kereskedők saját érdekében minél számosabban fognak megjelenni az alakuló közgyűlésen. Többektől hallottunk már említeni, hogy tervbe vett egyesülése a közönségre nézve lesz hátrányos. Megnyugtatólag közöljük, hogy az alakuló egyesületnek nincs szándékában semmi féle áruk forgalomba hozatala tekintetében kartellbe lépni.

— **Meghívó.** A barcsi iparos ifjak folyó hó 9-én a Dobay féle vendéglőben tombolával egybekötött zártkörű ténemulást rendez. Belépő-díj személyenkint a tombola jegy árával együtt 80 fillér.

— **Minden szőlősgazda** ingyen és bérmentve kérje a „Millenium-telep Nagyösz, Torontál megye, magyar vagy német vagy román vagy szerb főárjegyzékét legjobb faju és válogatott minőségű szőlőoltványokról.

— **Lopás.** Neufeld Antal és neje Domibai Erzsébet és Báumpetrics Sándor barcsi lakosok valahogyan megtudták, hogy Sulte György értékes lovat adott el a kereskedőknek. Hazajövet alkalmával utközben a fent említett egyének Sulccal találkoztak és elcsalták a Skergula vendéglőbe, hol mind a négyen egy asztalhoz ültek, ekkor Neufeld Sultétól 10 korona kölcsönt kért, amit Sule adott neki, ez alkalommal látták az ott ülők Sule pénzét. — Neufeld ezután hamar forralt bort rendelt és négyen 4 liter bort elfogyasztottak ekközben Sule elaludt és a pénzét Neufeld és Baumpetrics tőle elvették Neufeld 1240 korona pénzt zsebrevágta és 27-én reggel 4 órakor Somogy-Szob Kaposvár felé megszökött. Auguszt járásörmester nyomozás közben a kellő intézkedést megtette. Kaposváron Lengyel Pál szarvas szállodában Neufeldet fel is találta és 600 koronát az eltolvajolt pénzről egy sárga kézibőrönd és 2 drb. lötakarára hátrahagyása után Neufeld az ott nyomozó közegek elől megszökött, irányban azonban a széleskörű intézkedés folytán mihamarabb kézrekerül, míg két társa az ügyesség fogházába értek boldog új évet.

— **Lopás.** Orbán József és János kalmáncsi lakos testvérek, kik közösen bírnak egy bér gazdaságot, Kalmánésa községben f. hó 30-án éjjel elmentek Lajos

háza pusztára kocsival s ott a szőrös kertben megrakodtak takarmánnyal s azt ellopták 20 korona értékben Rabe Kurt lajosházi bérlő kárára. Megemlítésre méltó hogy a két tolvaj testvér édes atyja említett pusztán mint major gazda 15 év óta szolgál, kit valószínű szolgálatából elmozdítanak emiat.

— **Verekedés a templomban.** Múlt hó 26-án d. e. 11 órakor a kalmáncsai református egyházban az egyházi szertartás alatt Lszák János 20 éves kalmáncsai lakos a szentegyház karzatán Gergő József 20 éves szintén ottani lakost megtámadta és kézzel bántalmazta, s midőn a templomból kitérték a templom előtt a bántalmazást, illetve botrányt tovább folytatta, miáltal az eseten a nagy csoport áhítatos közönség megbotrányozott. De nemis esoda mikor a lelkészek a folyamotban volt gyóntatást is félbe kellett hagynia. Az eset a csendőrség által a szigetvári kir. járásbírósnak feljelentetett.

— **Lakbér emelés.** Megtörtént országosan az állami és vm. tisztviselők lakbér-rendezése, azonban a barcsi tisztviselők a rövidebbet huzták. Ugyanis Baros községet az országos p. ü. bizottság csak telepnek minősítette s ennél fogva jutott a VII. ik lakbér-osztályba. Szerencse, hogy VIII. lakbérosztály nincs, mert Baros község ezek után oda soroztatott volna. Nem mulaszthatjuk el itt megjegyezni, hogy az országos p. ü. bizottság tévedett, mert Baros nem telep, hanem kisközség és járási székhely, továbbá vasúti és kereskedelmi gócpont. Sem Szigetvár, sem Marcali, de legkevésbé Tab község nem jöhet ahhoz, hogy ezen községet magasabb lakbérosztályba sorozzák, pedig jelenleg így áll. Lakbér Baroson oly magas, hogy azt az előbb nevezett községek soha felül nem mulják, mert Baroson az átlagos lakás 180—240 forintig kerül, ami a városi és megyei tisztviselők számára serelemes intézkedés ellen új lakásokat építeni fognak. Értelmetlen, hogy a telepnek minősítetett, pedig az országos vasúti és kereskedelmi forgalom szempontjából 6-ik helyen áll Barosnak van még hajdúkötője is, ilyen község s hogy sem nevezhető telepnek.

— **Az új bortörvény életbeléptetése.** A borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló folyó évi XLVII. tc. öfelsége által szentesítvén, az Országos Törvénytárnak december hó 18-án megjelent folyó évi 16. számában közzétett és 1909. január hónap 1-én már életbe lépett.

— **Verekedés.** Kalmáncsán múlt hó 23-án este 7 órakor Rémes István és Vincze László kalmáncsai lakosok Zakányi Ferenc ugyan ottani lakos éjjeli órt saját háza előtt megtámadták és tetleg bántalmazták. A nagy lármára a helyszíni nére többen össze csődültek, kik a verekedőket szétválasztották az esetenek a barcsi szolgabírói hivatalnál lesz folytatása.

— **Új egykoronások.** A magyar és osztrák kormány között tárgyalások folynak új egykoronások veretése tárgyában. Az újveretű egykoronások összegét 150 millió koronára tervezik. A forgalomban nagy a kereslet az egykoronás pénzdaráb iránt s ez teszi szükségessé, hogy ilyen nagy mennyiségben készítsenek egykoronásokat. Az 1892-iki valuta törvény értelmében 200 millió egykoronást vertek és pedig 140 milliót Ausztria és 60 milliót Magyarország számára.

— **Csalás.** Hajdu József 8 éves aracsi lakos Babócsán lakó hason nevű nagybátyjához elment s annak szekrény teríték alá elrejtve volt pénzből 20 korona papír pénzt a nevezett fiu magához vett s azzal kiment az utcára, a fiu kezébe a husz koronát Bogovics József 19 éves babócsai lakos meglátta s azt a fiutól elvette s a 20 korona helyett Bogovics fiunak 10 fillért adott. A fiunak nagybátyja ezen dologról értesült s Bogovics a pénz előadására fel-

szóllított, de az a 20 koronát előadni nem tudta, mivel abból már bort, zsebkéneket és dohányt vásárolt, azonban a bort nem fogyasztották el, mivel az tőlük, valamint a még meglévő pénz elkoboztatott. Bogovics az illetékes bíróságnak feljelentetett.

— **Orvvadászat.** N. babócsai vegyes kereskedő az orvvadászokkal egyetértve azoktól az általuk lelőtt vadakat megvásárolta, de miután ez az illetékes, illetve érdekelt vadászbérlőnek tudomására jutott az esetet tovább jelentette, így az N. kereskedő által megvett 9 drb. nyul 2 drb. fácán és 1 drb. fogoly elkobozva Babócsa községénél elárvereztetett, így orvvadász és a vadvásárló illetékes helyre feljelentetett.

CSARNOK.

A színpadon.

1908 dec. 31. Nem tartozik a dologhoz, hogy hó lepte be az nttat, kellemes hideg téli nap van és az emberek dideregve huzódnak meg bundáikban. De említem, mert szívesen állítom szembe a fázó embert a bálterem izzadt alakjával. Ha nem lesz harag belőle: merész elhatározással felkerek mindenkit, gondolkodjék a szembeállítás mélyebb értelmén! Tudom nem világrengető, ami belőle kifő, de a külsőségek és belsőségek elég megkapó képe olyképpen formálódik elénk, mely a szépség felett a belső tartalomnak megnyugtató előnyt biztosít. (Aki buta és csunya egy személyben, arról máskor léssen szó.)

Fent vagyok a színpadon, ahol a Társaskör komoly tárgyaláshoz szokott fautoilei úgy látom vörösek a dühöt, hogy egy bolondság szolgálataiba lépett — ha provisoriusan is — szegődniök. Ezt látom, mert más senki sincs a színpadon, magam vagyok csak és persze a butorok. Az öltözésközül kihallatszik Heller Géza ideges járkálásának zaja. Egyenletesen hangzik — kipkop, kip kop — biztosan gondolatait rendezzi, mert ő az est hőse, legnagyobb munkása, a szellemes legfőbb isten: a conferencier.

Lassan gyülekeznek a „művészek”. Piszár Lujzika jön legelőször, csinos gésaruhában. Megesodálom izlésesen elkészített fejdíszét és bókolok elragadtatással, aminek persze semmi értelme sincs. Jönnek a „fiúk” egyenként, Krausz Decskó (az egyik karján egy órnagyi ruha, a másikon a „bohém” jelző gallér és óriási kalap) Stern Aladár, Bischity, Werle, izgatott valamennyi. A kulisszák mögül ovatosan tolnak előre egy óriási kosarat, tele ruhával: ez jelzi, hogy jön Dózsáné, a soubrette, a gésa, a karmesternő, etc. Tisztelettel járunk elébe, mi „kis” művészek, üdvözljük és nagy jelentőséggel összenézünk: no lám itt az est, megértük ezt is, ha keserves fáradoalmak árán is, de megértük.

Csoportosan jönnek a gésák. Engel Szerafin Schulhof Ilonka, Wechsler Melanie, Haaszné, Kantzné, gyönyörű színes csoport Nagy sietve érkezik Kremzír Alma, aki ma este a feministák ellen fog igen hatásos előadást tartani. Azt rebesgetik a színpadon, hogy a közönség körében helyet foglaló feministák demonstrálni fognak, a minnek előre is igen örültünk volt, mert nem hittük el. (Volt is demonstráció. Ha Kremzír Almának szüksége volna arra, hogy az ő győzelmét itt megállapítsam, — nagy kedvvel megtenném. Nem kellemetlenkedem azonban oktalan dicsőhymusszal.

Szinte észrevétlenül közöttünk terem a mi kedves chansonettünk, Szőnyi Richárdné, vagy aki nem ismeri ezen a néven, hát a patyókné. Szobalánynak van öltözve (hiába a „naccságák” jobban tudnak szobalánnyá vetközni, mint ezek „naccságakká” öltözködni) a lorgnon ott van a kezében, hogy szemlét tarthasson a függöny mögül, kik jelentek meg, sokan vannak-e? Azt mondja nekem: „Ugyan édes Levin hívja fel a színpadra Sexius urat. — Megakarom

kérni hogy vonja vissza mult heti oikkét, mert az emberek még Sylveszterkor sem szeretnek egymás nyakába ülni." (Szent igaz, hogy a terem már zsúfolva volt, azonban én még sem tartottam feleslegesnek, hogy ne válaszoljak szinpadí nyelven: ja kedves Mártha (krumplikapálás után ez a neve a patyóknénak.) ha kezved kifordítja a dolgot! Én pedig azt hiszem, hogy az emberek még sylveszterkor is szeretnek egymás ölébe ülni!")

Komoly léptekkel sétál a szinpadon Haas Lajos, a ki az előadás elején kina i, a közepér ezredes, a végén csak trombitás. Ennyi szerephez illik egy szó komolyság!

Most még ketőről óhajtok megemlékezni: azokról kik nincsenek itt, bár itt kellene lenniök: Breuer Margitról és Kremzír Ernőről. Egyik eljön, a másik nem!

Ezzel akartam kezdeni, Egy kis tulzott sopánkodással, melyben az igazi bánkodás nem lett volna több, mint a mennyit az érdem joggal elvárhatott vala. Heller Géza azt mondta a közönségnek. Hölgyeim és Uraim! Sajnálattal jelentem, hogy Breuer Margit k. a. családi körülmények miatt nem léphet fel! Ha szöhoz jogom lett volna én így beszélek: „ Két koronás Publi-

kum! Sajnálattal vegyék tudomásul, hogy Breuer Margit ma nem lép fel. Helyette Dozsáné játsza Emmy szerepét. Önök Dozsáné képességeit nagyon jól ismerik épp ezért sajnálják, hogy Breuer Margit művészetét nem lesz módjukban megismerni.

Mert minél több művészetet élveznek belépődijukért, annál nagyobb a mi büszkeségünk. A darab tehát nem szenved. Csak önök károsodnak, kik előtt a távollevő egyénisége továbbra is ismeretlen marad. Szorgalma és lelkesedése, mellyel munkálkodásunkat az utolsó mozzanatig támogatta: nem lesz honorálva az Önök elismerő tapsaikkal, ne vegyék zokon tehát, ha én újra felszólítom Önöket; sajnálkozzanak hogy az Önök vigasztalása is meg legyen és mi is pótolva lássuk a tapsvihart, mellyel oly igen szívesen tetőztük volna be Breuer Margit művésztszánk dicsőségét!

Fellebben a függöny. Thalia papjai kártyáznak, szalonáznak, szivaroznak. Büszkén áll az ormon Heller, végig néz lelkes csapatján, aztán vígan szóba kezd.

Énekelünk. Hátul a függöny mögött rohan az öltöző felé Kremzír Ernő. Vele teljes a gárda. Tessék mutatni; C

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdeforgalomról és a pénzüccről.

Budapest, 1908. dec. 31.

A lefolyt hétre vonatkozólag alig van beszámolni valónk, miután a karácsonyi ünnepek alatt szünetelt az üzlet, és azóta a tőzsdei forgalom összes ágazataiban csaknem teljes üzlettelenség uralkodott. Ennek következtében az árfolyamokban csak lényegtelen változások állottak be, és kivételt jóformán csak a budapesti közúti vaspálya részvények képeztek, melyek nagymérvű eladások hatására 584 koronára mentek vissza.

A befektetési értékek piaca csendes volt, de indokoltnak látszik ama vélemény, hogy az év elején rendszeren beálló bővebb, pénzviszonyok folytán ezen a téren nagyobb élénkítés és szilárdság fog beállani.

Köhögés rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY felét kerjük, mivel sok haszontalan utánzat van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét

fogadjunk el! 7-10

LEGNAGYOBBSZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYÜSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

— Bérbeadás. Bares község tulajdonát képező az ugynevezett **korházi épület** február 8-án 4, e 9 órakor a község házában bérbe adatik. Feltételek a körjegyzői iródban tudhatók meg.

Egy jó házból való fiu lapunk nyomdájában

tanulónak

azonnal felvétetik.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak
Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor.
Próbadoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszertár
Bpest, VI., Váci körut 17.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: BARCSON Kohut Sámuel
BARCSTELEP Szönyi Richárd
SZIGETVÁR Visy Sándor
Salamon Jenő

gyógyszertárakban.

12-26

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szökványrendelete szerint

válogatott első osztályu sima és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Soionis**

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fás és zöldoltványok ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége.

12-26

Tapolca, (a Balaton mellett.)